

Nuorisovaltuusto 29.10.2025

Lausunto vaiheen 2 palveluverkkoesitykseen

Keski-Suomen nuorisovaltuusto pitää palveluverkkoesityksen tavoitteita pääosin kannatettavina ja oikeansuuntaisina nykyisessä taloustilanteessa. Esitys tukee hyvinvointialueen tavoitetta varmistaa palvelujen yhdenvertaisuus ja toiminnan taloudellisuus koko maakunnassa.

Nuorisovaltuusto korostaa, että usein käytettyjen palveluiden saatavuus ja saavutettavuus on toimeenpanossa asetettava etusijalle.

Evästyksset:

- Nuorisovaltuusto kannattaa ennaltaehkäisevien palveluiden lisäämistä.
- Digitaalisten palveluiden lisääminen on kannatettavaa. Tulee kuitenkin varmistaa, että niiden käyttämiseen on tarjolla riittävästi tukea. Käyttämisen esteitä voi olla puuttuvat laitteet, huonot yhteydet tai osaamattomuus/ rohkeus käyttää. Nuorisovaltuusto ehdottaa, että nuoria voitaisiin työllistää opastamaan digipalveluiden käytössä niitä, jotka eivät vielä osaa käyttää niitä.
- Tulee huomioida, että digipalveluiden käyttöönotto ei ole kaikille nuorillekaan ongelmaton, myös nuoret tarvitsevat niiden käyttöönotossa tukea.
- Kun etäpalveluita kehitetään ne tulisi saada ”henkilökohtaisemmiksi”. Aito kohtaaminen on tärkeää, oli kanava mikä tahansa.
- Tekoäly huolestuttaa nuorisovaltuustoa, sillä se ei aina osaa ohjata asiakasta oikeaan paikkaan. Keskustelussa nousi esiin huolia ympäristövaikutuksiin liittyen, koska tekoäly lisää energian- ja vedenkulutusta. Ryhmätyöskentelyssä pohdittiin vaihtoehtoa nauhoitetulle ääninauhalle, joka voisi ajan myötä olla kustannustehokkaampi ja paremmin ohjata ihmiset oikeaan paikkaan.
- Sotokeskukset isommilla paikkakunnilla mahdollistavat sen, että kaikki palvelut saa samasta paikasta. Tämä on kannatettavaa.
- Liikkuvien palveluiden ja yhteistoimintapisteiden lisääminen on kannatettavaa, erityisesti niillä alueilla, joilla esitetään fyysisiin toimipisteisiin muutoksia. On huolehdyttävä, että liikkuvia palveluita on tarpeeksi tarjolla, jotta voidaan vastata alueellisiin palvelutarpeisiin. Palvelut eivät saa karata liian kauaksi, matkat rasittavat ihmisiä kustannuksina ja aikana. Tulee varmistaa, että palveluntarjontaan ei tule katkoksia, palveluita tulee olla tarjolla esim. tietyinä päivinä viikossa.
- Nuorisovaltuusto näkee, että liikkuvat kuraattoripalvelut parantaisivat kuraattoripalveluiden saatavuutta.
- Palveluverkkouudistus kokonaisuudessaan huolettaa erityisesti niiden kuntien asukkaita, joihin muutokset kohdistuvat. Tiedottaminen muutoksista on toimeenpanossa erityisen tärkeää.
- Nuorisovaltuusto näkee vaikutusten arvioinnin tärkeänä. Sitä tulee edelleen täydentää lausuntokierroksen palautteen perusteella, ja arvioida vaikutuksia myös lapsiin ja nuoriin.

- Nuorille tärkeät koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut on jatkossakin säilytettävä lähipalveluna kouluilla.
- Nuorisovaltuusto painottaa, että opiskeluhuollossa tulisi tiedottaa paremmin siitä, kuka kuraattori on ja miten hänet tavoittaa, sillä tässä on koettu olevan puutteita. Joissakin kouluissa opiskelijat eivät tiedä, missä kuraattorin työpiste sijaitsee tai milloin hän on tavattavissa. Nuorisovaltuusto korostaa, että on tärkeää, että kuraattori on tuttu ja helposti lähestyttävä. Lisäksi nuorisovaltuusto kannattaa matalan kynnyksen tapaamisia kuraattorin kanssa, esimerkiksi siten, että kaikki opiskelijat pääsisivät tutustumaan kuraattoriin.
- Nuorisovaltuusto näkee myönteisenä, että perhekeskusten toimintaa kehitetään edelleen tiiviissä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien kanssa yhteisövaikuttavuuden keinoin.
- Hyvinvointialueen palveluista tulee tiedottaa nuorille paremmin – enemmän yhteistyötä koulujen kanssa.

Yhteenveto

Keski-Suomen nuorisovaltuusto hyväksyy palveluverkkoesityksen yleisen linjan, mutta edellyttää toimeenpanossa erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

- Palveluiden saavutettavuutta tulee seurata ja paikallisiin palvelutarpeisiin tulee vastata. Tämä tulee varmistaa erityisesti niillä alueilla, joista fyysinen kivijalka poistuu ja liikkuvia palveluita esitetään tilalle. Valinnan vapauden lisääminen on kannatettavaa.
- Tulee varmistaa, että on riittävästi liikkuvia palveluja saatavilla
- Henkilöstön riittävyyteen ja hyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota
- Tiedottaminen on toimeenpanossa erityisen tärkeää, ja sen on oltava selkeää, oikea-aikaista ja helposti saavutettavaa.